

KÉSZÜL A SZOVJET „HÁBORÚ ÉS BÉKE”

A „Filmvilág” kérésére Ligijja Reznikova, a Novosztyi Sajtóügynökség munkatársa beszélgetést folytatott Szergej Bondarcsukkal a „Háború és béke” szovjet filmvázlatáról.

Hogyan jutok ehhez az interjúhoz? Hiszen Szergej Bondarcsukot állandóan az újságírók hada ostromolja. Nincs egyetlen központi szovjet lap sem, amely ne számolna be rendszeresen arról, hogy a Moszfilm Stúdió filmesei hol tartanak a nagyszerű Tolsztoj-regény megfilmesítésében. Ehhez még hozzájön, hogy a rendező igen tartózkodó és szigorú: nem tűri a nagy felhajtást. Fültnúja voltam, amikor egyszer ezt mondta: „Egy anya soha sem beszél arról, milyen lesz a gyerekek, míg az meg nem született.”

De nemcsak erről van szó. Tudom, hogy rengeteg a dolga. Forgatás a stúdióban, ezzel párhuzamosan a környezet kiválasztása a külső felvételekhez, majd különféle telefonok a múzeumoktól, történelmi könyvtárakból, este pedig forgatókönyvírás, amit Bondarcsuk sohasem érez teljesen befejezettnek, amelyen még a műtermi munka megkezdése után is állandóan csiszol, javít.

Váratlanul és véletlenül mégis sikerült találkoznom vele a csehszlovák nagykövetségen, ahol a pazar diadémokat, fülönfüggőket, brosstűket és nyakláncokat nyújtották át neki — éppen a film számára. A világhírű csehszlovák Jablonex bizsutéria-gyár dolgozója ugyanis tudomást szereztek a készülő filmről és a hősnő, Natasa Rosztova alakítója számára elkészítették a XIX. század eleji ékszerek mesteri utánzatait. Bondarcsuk egészen meghatódott, amikor átvette az ajándékokat.

— Ha mi annyi szeretetet viszünk a munkánkba, mint amennyit cseh barátaink vittek ajándékaikba, olyan ragyogó filmet készítünk, mint ezek az ékszerek.

Majd így folytatta:

— Aszerint is válogattuk ki a forgatócsoport tagjait, ki mennyire szereti a tolsztoji művet. Ez határozza meg részvételüket a készülő filmben. Mert ez a regény nemzeti büszkeségünk, megkívánja, hogy művészi alázattal és szeretettel dolgozzunk filmrevitelén, mélyen átérezzük jelentőségét és alaposan tanulmányozzuk a korszakot, amelyben játszódik.

Szöbakerült az olasz—amerikai koprodukciós „Háború és béke” című film. Miben különbözik Bondarcsuk filmje King Vidor filmjétől?

Bondarcsuk elmosolyodik:

— Béle se fogtunk volna ebbe a nagy munkába, ha nem akartunk volna valami újat produkálni. Különben nem fogjuk modernizálni a filmet, úgy, hogy ilyen

Jelenet a „Háború és béke” című, készülő filmből. Pierre Bezuhov szerepében Szergej Bondarcsuk, a Szovjetunió népművésze, a film főrendezője

értelemben a regény filmre költésével nem fedezzük fel Amerikát. Szerintem senkinek sem sikerül Tolsztoj zseniális művét megjavítani. Véleményem szerint az olasz—amerikai koprodukciós „Háború és béke”-nek megvannak a maga értékei. Nem véletlen, hogy oly sok nézőnek tetszik. King Vidor nagy szakmai műveltségű rendező. De nekem eszembe jutnak egy francia kritikus szavai, aki a film bemutatója után ezt írta: „Minden van ebben a filmben, csak éppen Tolsztoj zsenialitása hiányzik belőle”.

— Jónéhányszor átolvastuk a regényt, áttanulmányoztunk mindent, ami Tolsztojjal kapcsolatos, mondhatnám, betörtünk abba a korszakba. Átolvastunk több száz emlékiratot, tanulmányoztuk a kor

Ljudmila Szaveljeva

viseletét, bútorait, az akkor élt emberek arcképeit. Azt szeretnénk, hogy a film legkisebb részlete sem legyen homályos, még az olyasmi sem, hogy miféle tánc is az a Danyilo Kupora, amelyet a névnapi ünnepen táncolnak Rosztovéknál. Nem is beszélek az 1812-es népi honvédő háború csatajeleneteinek felvételeiről. Tanácsadóink: Kuraszov és Popov hadseregtábornokok segítségünkre lesznek abban, hogy a schönggrabeni, austerlitz-i és borogynói ütközetek jeleneteit a legtökéletesebben filmrevigyük.

— Mégis azt kell mondanom, hogy a legnehezebb dolog: a színészek kiválasztása. Körülbelül kétszáz szereplője van a filmnek. Sok száz próbafelvételt készítettünk, olyan színészeket, pontosabban olyan embereket kellett találnunk, akik tökéletes tolsztoji hősöket tudnak alakítani, hősöket, akik milliók eszményképei, akik közel állnak milliók szívéhez.

Érdekes különben, hogy jövőendő nézőink maguk is tevékenyen részt vettek a szereplők kiválasztásában. A sok száz levél között, amelyek naponta érkeztek a Moszfilm Stúdióba a forgatócsoport

címére, a legtöbb éppen szereposztási javaslatokat tett számunkra.

— Hogyan választotta ki Natasa Rosztova alakítóját?

— Ön is arra kíváncsi, amire a legtöbb néző — nevette el magát Bondarczuk. — Erre a szerepre különösen sok jelöltünk volt. Nagyon sok „Natasát” próbáltunk ki, mielőtt az egyetlent: Ljudmila Szaveljevát kiválasztottuk volna. A próbafelvételek döntöttek, amelyek megítélésében arra a kérdésre próbáltunk válaszolni: kit választott volna, ha ott ül közöttünk Tolsztoj maga.

A főrendező nagyon szófukar. De segédei: Tatjana Lihacsova operatőr és Sarahmetova segédrendező részletesebb információt adtak „Natasa Rosztováról”:

— Ljudmila nemrég fejezte be a leningrádi Vaganova Koreográfiai Intézetet. Húsz éves. Már a Kirov Színházban táncol: a Cspkerózsikában, a Rézlovasban, a Giselle-ben és a Hattyúk tavában. A film: új terrénem a fiatal ballerina számára. Azelőtt egyáltalán nem gondolt arra, hogy filmezzék. Most pedig még attól sem sajnálta a fáradtságot, hogy ő maga,

nem pedig dublőze játssza el a vadászat-jelenetet, amelyet oly nagyszerűen írt meg Tolsztoj. S milyen lelkesedéssel vetette bele magát ő is, hogy megismerje a kort, behatoljon a nagy író világába.

Még többet szerettem volna megtudni az új filmről, de percről percre nehezebb volt tartanom a versenyt a főrendezőt körülsegítő újságíróhaddal. Megemléltettem Szergej Bondarczuknak, hogy ezt a beszélgetést Magyarországra írom, a Filmvilág című lap olvasóinak. Bondarczuk elővett egy fényképet és a következő szavakkal dedikálta: „Teljes szívemből sikereket, boldogságot kívánok a Filmvilág olvasóinak. Szergej Bondarczuk”.

— Jöbarátaim vannak Magyarországon — tette hozzá a főrendező. — Örömmel gondolok vissza budapesti találkozásomra Ruttkai Évával és férjével, Gábor Miklóssal. Emlékszem, Éva azt mondta, hogy Natasa Rosztova szerepét tanulja. Nagyszerű színész nő. Szerintem jó Natasa Rosztova lehetett. Kár, hogy nem láttam a színpadon. Egyelőre most minden gondolatom a „Háború és béke” körül főrog... (Moszkva, APN.)